

KOULUKULJETUSOPAS

HAUSJÄRVI

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta
1.8.2026

HAUSJÄRVEN KUNNAN KOULUKULJETUSOPAS / ESI- JA PERUSOPETUS

Perusopetuslaissa määritellään ehdot, joiden täytyessä kunta järjestää oppilaille koulukuljetuksen. Muiden kuin kunnan kuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat itse velvollisia järjestämään lastensa kuljetukset parhaalla katsomallaan tavalla. Myös kuljetusoppilaiden vanhemmat voivat järjestää lastensa koulumatkat paremmin, mikäli katsovat, ettei kunnan tarjoama perustaso ole heille riittävä ja vastaavat tällöin syntyvistä kustannuksista.

Tämä opas sisältää ne periaatteet, joiden mukaan oppilaille myönnetään kunnan kustantama koulukuljetus, kerrotaan kuljetusten järjestämisestä eri kulkumuodoittain sekä annetaan ohjeita koulukuljetuksen hakemiseksi, kuljetusten aikaiseen käyttäytymiseen ja poikkeavien tilanteiden varalle.

Esiopetuskuljetus

Maksuttomaan kuljetukseen oikeuttavalla matkalla tarkoitetaan kotoa suoraan esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin suuntautuvaa matkaa. Koulumatkan mittaaminen tapahtuu samalla tavalla kuin koulukuljetuksessakin. Matkalla tarkoitetaan myös kuljetusta päivähoidosta esiopetukseen ja takaisin päivähoitoon, mikäli päivähoito ja esiopetus on järjestetty eri paikoissa. Lapsella ei ole oikeutta kuljetukseen kotoa päivähoitoon tai päivähoidosta kotiin.

Huoltajat ovat aina ensisijaisesti velvollisia opettamaan lapsiaan liikkumaan turvallisesti liikenteessä.

1. KULJETUSTEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Koulukuljetuksista päätetään perusopetuslain ja sivistyslautakunnan tekemien periaatepäätösten mukaan.

1.1. Koulumatkan pituus

Hausjärven kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos:

- 0.–3. luokan oppilaan koulumatka on lyhyintä jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä olevaa tietä pitkin yli 3 kilometriä tai
- 4.–9. luokan oppilaan koulumatka on lyhyintä käyttökelpoista reittiä pitkin yli 5 kilometriä.

Koulumatka mitataan kotitontin portilta koulutontin portille lyhyintä jalankulkukelpoista reittiä pitkin. Tällöin pyörä- ja kävelytiet otetaan huomioon ensisijaisina kulkuväylinä. Lisäksi huomioidaan, ovatko ne käytettävissä myös talviaikaan.

Matkan mittaaminen tapahtuu sähköisellä karttaohjelmalla. Poikkeuksia kilometrirajoissa (esim. 4,9 km) ei tehdä, vaan kaikkia oppilaita kohdellaan samoin perustein.

Kunnan velvollisuutena ei ole järjestää koulukuljetusta koko matkalle. Kilometrirajat ovat pisimpiä mahdollisia omavastuumatkoja, jotka oppilaan tulee varautua kulkemaan omin neuvoin.

1.2. Koulumatkan vaarallisuus

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on vaarallinen, kunta on velvollinen järjestämään koulukuljetuksen vaaralliseksi katsotulle koulumatkan osuudelle tai korvaamaan huoltajalle koulumatkakustannuksia oppilaan kuljettamisesta.

Tiestön vaarallisuutta arvioitaessa käytetään kokonaisharkintaa, paikallistuntemusta ja Liikenne- ja viestintäministeriön, Tiehallinnon ja Kuntaliiton koulumatkan turvallisuuden arviointiin kehittämää KOULULIITU-sovellusta.

1.3. Koulumatkan vaikeus tai rasittavuus

Kunta järjestää oppilaalle kuljetuksen tai korvaa oppilaan huoltajalle koulumatkakustannuksia, jos koulumatka on oppilaalle liian vaikea tai rasittava. Kuljetuksen järjestäminen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella edellyttää aina asiantuntijan lausuntoa. Lausunnon voi antaa lääkäri, psykologi tai muu asiantuntija tapauksesta riippuen ja lausunnosta on ilmevä kuljetustarpeen syiden ja perustelujen lisäksi se, millä kulkumuodolla asiantuntija suosittelee kuljetuksen tapahtuvan. Lausunnosta on myös ilmevä selkeästi, mille ajanjaksolle asiantuntija suosittelee koulukuljetuksen järjestämistä.

1.4. Vieraalla oppilaaksiottoalueella tai vieraassa kunnassa koulua käyvät oppilaat

Vieraassa kunnassa tai toissijaisessa koulussa koulua käyvien koulukuljetuksia **ei järjestetä eikä korvata**. Lukuun ottamatta tapauksia, joissa ao. viranomaisen on tehnyt päätöksen lähikoulun muuttamisesta.

- Hausjärven kunta korvaa ruotsinkielisille ala-asteen oppilaille matkustamisen ruotsinkieliseen kouluun Hyvinkäälle ja yläasteen oppilaille ruotsinkieliseen kouluun Vantaalle.
- Vieraskuntalaisia kuljetetaan vain, jos asiasta on tehty sopimus ao. kotikunnan kanssa. Tällöin noudatetaan Hausjärven kunnan koulukuljetuseriaatteita.

1.5. Koulukuljetuksen järjestäminen

Kuljetusta ei järjestetä välttämättä koko matkalle, vaan osan matkasta oppilas voi joutua kulkemaan itse. Kotoa haetaan vain perustellusta syystä (esim. liikuntaeste).

1.6. Koulunkäyntipaikan vaihtaminen

Jos oppilas menee muuhun kuin hänelle määrättyyn kouluun tai esiopetuspaikkaan, huoltaja vastaa koulukuljetuksesta.

1.7. Huoltajalle maksettava korvaus

Kunta voi maksaa oppilaan huoltajalle kuljetuskorvauksen, joka vastaa todellisia matkakustannuksia halvinta kuljetustapaa noudattaen. Edellytyksenä on, että oppilas on oikeutettu kuljetukseen ja kunta ei sitä ole järjestänyt.

2. KUINKA KOULUKULJETUSTA TAI KORVAUSTA HAETAAN

Mikäli koulumatka on alle 5 km, koulumatkan järjestämistä tai koulumatkakulujen korvausta haetaan jokaiselle lukuvuodelle erikseen *). Päätös tehdään aina lukuvuodeksi kerrallaan. Myös asiantuntijalausunnot on toimitettava joka lukuvuosi hakemuksen mukana uudelleen, elleivät ne ole luonteeltaan pysyväislaatuista. Tällaisissa tapauksissa asia sovitaan erikseen. Erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden perusteella tapahtuvissa kuljetuksissa, voidaan kuljetus järjestää tai korvata lyhyemmäksi ajaksi.

Koulukuljetukset järjestetään tai korvataan vain kodin ja koulun väliselle matkalle. Mikäli lapsella on kuitenkin pysyvä hoitopaikka, voidaan kuljetus sopia tehtäväksi tästä hoitopaikasta/hoitopaikkaan, jos kuljetuksen järjestämisen ehdot täyttyvät samoin kuin kotoa kuljetettaessa. (Ks. esiopetusta koskevat määräykset perusopetuslain 32 §:ssä).

Koulukuljetuslomakkeita saa kouluilta tai koulutoimistosta, jonne ne voi myös palauttaa. Myös kunnan kotisivuilta voi tulostaa hakemukset seuraavasta osoitteesta:

<https://www.hausjarvi.fi/varhaiskasvatus-ja-koulutus/koulukuljetukset/>

*) Poikkeuksena Eskon koulun kehitysvammaisten luokat, jossa koulua käyville voidaan kuljetus myöntää koko kouluajalle.

3. KULJETUKSEN AIKANA...

Jotta koulukuljetukset sujuisivat mahdollisimman joustavasti ja turvallisesti, on oppilaiden ja huoltajien oltava tietoisia seuraavista periaatteista ja noudatettava niitä:

- Koulun järjestyssäännöt ovat voimassa myös koulumatkan aikana.
- Liikenneturvallisuus on kuljetuksen aikana tärkeintä. Linja-autossa tai taksissa ei saa liikkua paikasta toiseen kuljetuksen aikana ja turvavyöt on pidettävä kiinni.
- Koulukuljettaja saa puuttua kuljetuksen aikana tapahtuvaan häiriköintiin tilanteen vaatimalla tavalla.
- Huoltajan on ilmoitettava koulukuljettajalle / osastosihteerille oppilaan terveydentilaa koskevista seikoista, jotka saattavat vaikuttaa kuljetuksiin.
- Koulukuljetukseen saa ottaa vain sellaisia urheiluvälineitä tai muita ylimääräisiä tavaroita, joita tarvitaan lukujärjestyksen mukaisesti esimerkiksi liikuntatunneilla tai joiden tuomisesta on muuten erikseen sovittu koulun kanssa.
- Koulukuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta, jos hän myöhästyy taksipysäkiltä tai lähtee hakemaan unohtunutta tavaraa kodista. Oppilaan on oltava sovittuna aikana sovittulla taksipysäkillä, ei esimerkiksi jossain sen läheisyydessä.
- Koulukuljetus ei ole myöhässä, jos se saapuu taksipysäkille 10 minuutin kuluessa sovittusta ajasta.
- Koulukuljetus ei saa ohittaa taksipysäkkiä ennen sovittua aikaa, elleivät kaikki pysäkiltä kyytiin nousevat oppilaat ole mukana.
- Koulukuljetukseen tulevan on annettava selvä ja reipas pysähtymismerkki. Pimeään vuodenaikaan heijastin auttaa ratkaisevasti näkymistä.
- Opetushenkilökunnan on huolehdittava, että oppilaat päästetään tunnilta lukujärjestyksen mukaan ja valvottava, että kuljetusoppilaat menevät kyytiin. Poikkeuskuljetuksista on ilmoitettava etukäteen kuljettajalle.

4. POIKKEUSTILANTEET

4.1. Onnettomuudet

Kunta vastaa kaikista oppilaille koulussa tai koulumatkalla tapahtuvista tapaturmista. Vastuu koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa sekä koulun järjestämiä opinto- ym. retkiä. Kunta korvaa tapaturman aiheuttamat hoitokulut julkisen terveydenhoidon mukaan. Kunnalla on tilanteita varten voimassa oleva tapaturmavakuutus. Esinevahinkoja ei korvata.

Mikäli sattuu vakava liikenneonnettomuus, jossa tapahtuu henkilövahinkoja, vastaa poliisi tilanteen hallinnasta ja tiedottamisesta. Jos sattuu vakavuusasteeltaan lievempi onnettomuus, on koulu velvollinen tiedottamaan oppilaiden huoltajia tapahtuneesta.

4.2. Koulukuljetus ei saavukaan pysäkille

Ajokelin ollessa erityisen huono tai muista erityisistä syistä voi joskus käydä niin, että linja-auto tai taksi ei pääse kulkemaan aikataulun mukaisesti. Liikennöitsijä on tällöin velvollinen järjestämään korvaavan kuljetuksen. Oppilaan ei pidä kuitenkaan odottaa kuljetusta pysäkillä loputtomiin, vaan on parasta, että hän menee takaisin kotiinsa.

4.3. On kovat pakkaset

Kovien pakkasten vuoksi ei järjestetä erillisiä kuljetuksia. Kuljetusoppilaat kuljetetaan kuitenkin tavalliseen tapaan. Huoltajan on itse päätettävä, lähettääkö lapsensa kouluun sään ollessa erityisen kylmä. Poikkeuksena lääkärinlausunnot esim. astmapotilaille.

4.4. Sattuu vahinko tai ilkeä tapahtuma

Liikennöitsijä ja oppilaan huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaiden autolle aiheuttamia vahinkoja.

4.5. Kuljetuksen laatuun liittyvät kysymykset

Mahdollinen laatuvirheitä koskeva palaute osoitetaan koulutoimistoon tai suoraan liikennöitsijälle. Kaikki koulutoimistoon tulleet valitukset kirjataan ylös ja selvitetään liikennöitsijän kanssa. Mikäli tapahtuu vakavia rikkomuksia, kuten liikennelainsäädännön rikkomuksia, tulee asianosaisten ottaa suoraan yhteyttä poliisiin. Jos oppilas linja-autossa esim. ajaa vahingossa poistumispyysäkin ohi, on syytä aina ottaa yhteyttä kuljettajaan, jolloin hän voi auttaa ja selvittää tilannetta.

4.6. Pysäkin paikasta ei päästä koulukuljettajan kanssa yhteisymmärrykseen?

Pääsääntöisesti taksiliikennöitsijä osoittaa oppilaalle taksipysäkin paikan, joka voi olla linja-autopysäkki, liittymä tai muu liikenteellisesti turvallinen paikka. Jos oppilaan huoltajalla ja taksiliikennöitsijällä on erimielisyyttä taksipysäkin paikasta, kunta (osastosihteeri) päättää lopullisen paikan.

5. LIIKENNETURVALLISUUS

Hausjärven kunta tekee omalta osaltaan jatkuvasti työtä koulumatkojen turvallisuuden puolesta. Huoltajien toivotaan huolehtivan siitä, että koulunsa aloittaville ja vanhemmillekin oppilaille opetetaan ja kerrataan vuosittain hyvä koulumatkareitti ja liikenteessä kulkeminen. Ensimmäisen ja toisen luokan oppilaita ei ole syytä päästää kouluun polkupyörällä. Pyöräilykypärän käyttöä suositellaan aina pyöräillessä. Myös heijastimien käyttö on ehdottoman tärkeää pimeään vuodenaikaan.

Perusopetuslaki (628/1998)

32 §

Koulumatkat

Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus. ([19.12.2003/1139](#))

Edellä 1 momentin mukaisesti järjestettävä oppilaan päivittäinen koulumatka odotuksineen saa kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia. ([24.6.2010/642](#))

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11 c §:ssä tarkoitettulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä. ([8.4.2011/324](#))

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.